

باز کاوی روش‌شناسی مردم‌نگاری به‌عنوان رویکردی کیفی

سارا مسعودی^۱، سیف‌اله فضل‌الهی قمشی^۲

^۱ دانشجوی دکتری مدیریت آموزشی، گروه مدیریت آموزشی، واحد قم، دانشگاه آزاد اسلامی، قم، ایران (نویسنده مسئول)

^۲ استادیار و دکتری تخصصی برنامه‌ریزی درسی گروه مدیریت آموزشی، واحد قم، دانشگاه آزاد اسلامی، قم، ایران

چکیده

هدف از پژوهش پیش رو نگاهی جدید به روش مردم‌نگاری (قوم‌نگاری) است. مردم‌نگاری بر اساس بنیان نظری بر فرهنگ و با دیدی کل‌گرایانه به مطالعات عمیق برای توصیفی دقیق و فشرده از موضوع مورد مطالعه می‌پردازد و توصیف عمیق تحلیلی از موقعیت فرهنگی و فرهنگ ارائه می‌کند. رویکرد مردم‌نگاری، رویکردی کل‌گرایانه است. بدین معنا که کنش انسانی در زمینه‌ای که کنش در آن رخ می‌دهد، ارزیابی می‌شود. فلسفه کل‌گرایانه مردم‌نگاری بر این اعتقاد است که کنش انسانی، تجلی امری خاص است که شناسایی آن جز در قالب زمینه کلی امکان‌پذیر نیست. در میان روش‌شناسی‌های کیفی که در حال حاضر مورد استفاده قرار می‌گیرند، روش قوم‌نگاری سابقه طولانی و برجسته‌ای دارد. در پژوهش حاضر به واکاوی کتاب‌ها و مقالات منتشر شده پیرامون مردم‌شناسی پرداخته شده است. ساختار و واژه‌شناسی، مبانی فلسفی، تاریخچه پیدایش، مراحل، چگونگی گردآوری داده‌ها و تجزیه و تحلیل آن و در نهایت انتقادات وارده به روش پژوهش مردم‌نگاری مورد بررسی قرار گرفته است. نتیجه پژوهش حاضر حاکی از آن است که مشاهده مورد مطالعه در شرایط طبیعی و تحلیل و ارزیابی یافته‌ها در زمینه مورد بررسی، باعث دیدی جامع‌نگر با اعتبار نسبتاً بالایی در این روش پژوهش گردیده است.

واژه‌های کلیدی: مردم‌نگاری، قوم‌نگاری، پژوهش کیفی، روش‌شناسی